

Håndhygiene i tannlegepraksis – hånddesinfeksjon

I forbindelse med Folkehelseinstituttets kampanje «Ren omsorg» anbefales hånddesinfeksjon med sprit som førstevalg ved håndhygiene i helsesektoren i stedet for tradisjonell håndvask. Informasjonen i Håndhygienekampanjen og i Tidende tyder på at dette er ny kunnskap, ny faglig metode og ny type håndhygiene (1–3). I ny Nasjonal veileder for håndhygiene hevdes at hånddesinfeksjon ble diskutert inngående først i 1995 av organisasjonen Association for Professionals in Infection Control and Epidemiology (1).

Det er imidlertid ikke nytt at sprit skal brukes til hånddesinfeksjon. På begynnelsen av 90-tallet utarbeidet European Panel for Infection Control in Dentistry (EPICD) anbefalinger om håndhygiene i tannlegepraksis. EPICD besto av forskere, tannhelsepersonell og representanter for industrien. EPICDs mål var å fastsette kliniske standarder for kontroll av kryssinfeksjon i tannlegepraksis, å fremme disse standardene ved hjelp av undervisningsprogrammer, å foreslå hensiktsmessig forskning, å danne forbindelse mellom yrkesutøverne og myndighetene samt å ha kontakt med dentalindustrien.

EPICDs anbefalinger ble publisert i British Dental Journal i 1994 (4).

Anbefalingene inkluderer bl.a. hygienisk hånddesinfeksjon kombinert med austerile hansker for de fleste rutinemessige tannbehandlinger. For hygienisk hånddesinfeksjon og desinfeksjon av austerile hansker beskrives bruk av 3 ml av en alkoholbasert oppløsning i 30 sekunder. Artikkelen ble senere publisert i flere europeiske tannlegetidsskrifter. Undertegnede oversatte EPICDs anbefalinger til norsk, og de ble publisert i Tidende i 1996 (5).

Alkoholbasert hånddesinfeksjon ble innført ved mange odontologiske læresteder i Europa etter at EPICDs anbefalinger ble publisert i 1994. Det presiseres i veilederen fra Folkehelseinstituttet at man de siste 10–20 år har anbefalt og brukt hånddesinfeksjon som rutine i helsetjenesten i mange europeiske land (1). Dette gjelder også våre naboland Danmark, Sverige og Finland, som i flere år har anbefalt hånddesinfeksjon med sprit fremfor vanlig håndvask med såpe og vann. Også de amerikanske Centers for Disease Control and Prevention ga i 2002 ut nye retningslinjer for håndhygiene der hånddesinfeksjon med sprit blir anbefalt som foretrukket metode i helsetjenesten (1). Det er gledelig at Folkehelseinstituttets kampanje har ført til at spritbasert hånddesinfeksjon nå blir tatt i bruk på norske syke-

hus, i sykehjem, ved de odontologiske fakultetene, i private tannlegepraksiser og i Den offentlige tannhelsetjenesten, og at regimet er på vei inn andre steder hvor helsepersonell har pasientkontakt.

Litteratur

1. Nasjonal veileder for håndhygiene. Om hvordan riktig håndhygiene kan hindre smittespredning og redusere risikoen for infeksjoner. Smittevern 11: 2004. Oslo: Nasjonalt folkehelseinstitutt; 2004.
2. Fra vask til sprit. Nor Tannlegeforen Tid 2005; 115: 238–9.
3. Ny nasjonal veileder for håndhygiene: Tid og penger spart med sprit. Nor Tannlegeforen Tid 2005; 115: 394–5.
4. Field EA. Hand hygiene, hand care and hand protection for clinical dental practice. Recommendations of the European Panel for Infection Control in Dentistry (EPICD) (Working Group on Clinical Practice). Br Dent J 1994; 176: 129–34.
5. Håndhygiene i tannlegepraksis. Anbefalinger fra European Panel for Infection Control in Dentistry. Nor Tannlegeforen Tid 1996; 106: 174–7.

*Elin Giertsen
Det odontologiske fakultet, UiB*